

Služebnice příběhů

Osobnost nepřehlédnutelná stejně jako její práce – výtvarnice, ilustrátorka a autorka obrázkových knih **Renáta Fučíková**. Svůj současný styl snoubící ilustraci s textem přirovnává ke komiksu a komiks je podle ní vlastně levnější film.

Ilustrace z knihy Jan Amos Komenský – Comenius (Práh, 2008)

Setkaly jsme se jen pár hodin po jejím návratu z Holandska, kde byla s manželem „likvidovat“ svou výstavu o Janu Amosovi Komenském.

Přišla barevně sladěná, oblečení i doplňky promyšlené a až do poslední nitky závažné – velmi charakteristické pro tuto talentovanou autorku se smyslem pro detail. A tak se mi hned vybavila konkrétní obrazová dvoustrana z její čerstvé knihy právě o Janu Amosu Komenském – jsou na ní děti sedící před tabulí zády k nám a prohlížejí zleva doprava je na nich zobrazen vývoj módy v posledních tři sta letech. Obrázek, který vás baví prohlížet mnoho minut. Spousta detailů: sponečky, účesy, ale i hračky... Vše nenápadně a přitom tak účelně vkomponované.

Nebojíte se, že čtenář musí trochu hledat, aby alespoň část docenil?

Vždycky se snažím o co nejpečlivější zpracování detailů, protože jsem se od malička zabývala historií i právě historií oděvů. V tomto případě jsem si dala záležet, abych dětem ukázala, jak dlouho už úžasná učebnice Jana Amose Komenského existuje a používá se. Ostatně právě tento obrázek si vybrali v Holandsku na pozvánku na mou vernisáž.

Ilustrace z knihy **Vyprávění ze starého zákona** (Aventinum, 1996) (nahore i dole)

Vnímala jste už jako malá holčička ilustrace v knihách? Kreslila jste do nich?

Do knih jsem nekreslila. Četla jsem dost brzo, od tří let. Rodiče i dědeček s babičkou mě v tomto směru vedli dost koncepčně. Maminka výtvarnice mě upozorňovala na skvělé ilustrátory: Mirko Hanák, Daisy Mrázková, Zdeněk Seydl. Ale některé artistní věci, které se mi dnes jako dospělé výtvarnici velmi líbí, jsem jako dítě nedokázala přijmout. Například ilustrace od Zdeňka Sklenáře k Starým řeckým bájím a pověstem. Tehdy jsem začala mít potřebu sama ilustrovat, komentovat příběh. Jsem figuralista, ráda kreslím postavy, figurální kompozice a oděvy.

Ale přitom nezapomínáte na krajiny, horizonty... Fascinuje mě nejen ta propracovanost, ale i množství. Vaše knihy jsou ilustrované od kraje ke kraji včetně předsádek a jsou krásné. Je těžké v Čechách vydat a prodat takový typ knih?

Češi raději kupují knihy plné písmeček, obrázky jsou jen ozdoba. V Itálii nebo ve Francii je běžné, že knihám pro děti obrázky dominují a text je jen tu a tam. Ale výpravné knihy jsou nákladné – musí být barevné a na lepším papíře.

Přesto se vám povedlo připravit knižní trilogii osobností (Karel IV., T. G. Masaryk, J. A. Komenský), na které je poznat váš rukopis už z dálky.

Snažíme se, aby si obálky knih v tomto cyklu byly trochu podobné, zároveň

aby každá z knih individuálně vyjadřovala dobu nebo osobnost hlavního hrdiny. Proto má kniha o Masarykovi připomínat rozvěvené noviny. Evokovat a připomenout, že Masaryk byl kromě jiného také žurnalista, vydával časopisy a psal do novin. Karla IV. jsme zase pojali jako iluminovanou středověkou záležitost.

Máte ilustrace promyšlené předem?

Nedělám si skici. Do své představy dvoustránky, kterou mám před očima ráno než začnu, přihazuji už jen detaily. Domyslím, že tady bude ležet míč, což vyvolá nějaký pocit, nebo tady otevřu okno, aby světlo, které jím bude proudit, osvětlovalo situaci. Často do ilustrace zakomponuji nějaký symbol, kterým se snažím něco vyjádřit, a jsem šťastná, když na to někdo přijde. I barvy volím záměrně tak, aby působily na čtenáře nějak konkrétně a podprahově. Nic v obrázcích není samoučelné. Můj současný styl je na cestě ke komiksu, nefunguje samostatně bez textu. Snažím se snoubit ilustraci s textem co nejsrozumitelněji a nejpřístupněji. Je to služba textu, služba příběhu, služba knize a dětem.

Co vás vedlo k rozhodnutí začít si knihy, jejich příběhy, i sama psát, nejen je ilustrovat?

První knížku **Vyprávění ze Starého zákona** jsem si troufla napsat před dvanácti lety. Tehdy to byla z nouze ctnost – shodli jsme se s nakladatelstvím na formě knihy, ve které by obrázky dominovaly. Když je

Je to služba textu, *služba příběhu*, služba knize a dětem

Ilustrace z knihy *Madame Butterfly* (Grimm Press, 2004)

text upozaděný, spisovatel se s ilustrátorem moc spolupracovat nechce. Zkusila jsem to tedy sama a snad se to podařilo, každopádně Albatros se knihu chystá během příštího roku vydat znovu. U cyklu osobností pro mě bylo prvním impulzem setkání s tchajwanským nakladatelstvím Grimm Press, které se zaměřuje na výpravně ilustrované publikace o světových osobnostech. Jejich knihy jsou nádherné. Mají zpracované například Ježíše, Gándhího, Einsteina... Vydávají i světové

la bych si, aby mé knihy byly emotivní bránou do světa dějin a dějepisu.

A nejbližší projekt?

S kolegyněmi – spoluautorkou Danielou Krolupperovou a historičkou Václavou Kofránkovou – pracujeme na velkém ambiciózním projektu pro děti. Vzniknout by měla tlustá komiksová kniha, která bude mapovat historii Evropy od neandrtálců až po Evrovskou unii. Od Bulharska přes Holandsko po Island v rozpětí desítek

tisíc let. Potlačíme krvavé bitvy a naopak posílíme životní styl, události důležité pro běžné lidi a dobové souvislosti. Vyházely jsme data a zůstal šťavnatý příběh.

Máte nějakou zatím odkládanou ilustrátorskou srdeční záležitost?

Bavilo by mě tvořit výtvarně náročný, delikátní komiks, který je u nás stále na okraji zájmu. Komiks je podle mě v podstatě levnější film. Lze odvyprávět příběh v obrázcích a volnou rukou psaným textem. To je moje momentální meta, směr, kterým bych se chtěla ubírat. ■

Renáta Fučíková (*1964)

Vystudovala VŠUP – ateliér ilustrace a užité grafiky. Kreslila storyboardy k reklamám, vedle knižních ilustrací (více než 30 titulů) píše a kreslí obrázkové seriály pro děti (*Mateřidouška*, *Čtyřlístek*), vytvořila i několik poštovních známek, plakáty a programy pro Národní divadlo, ilustrovala učebnici prvouky. V současné době se věnuje autorským obrázkovým knihám. Za původní českou tvorbu pro děti a mládež již byla několikrát oceněna Zlatou stuhou. Má dvanáctiletého syna. Výběr z díla: *Letopisy Narnie* (1990–1992 – všech 7 dílů), *Pohádky bratří Grimmů* (1994), *Staré pověsti české a moravské* (2005), *Příběhy českých knížat a králů* (2007), *Čínské pohádky* (2007) a mnoho dalších, zcela autorské (je i autorkou textu) jsou pak její knihy *Vyprávění ze Starého zákona* (1996), *Vyprávění z Nového zákona* (1997), *Tomáš Garrigue Masaryk* (2006), *Jan Amos Komenský – Comenius* (2008).

Zapomíná se na duši a hlavně na emoce

opery, balety, pohádky. Vydali dokonce našeho Karla Čapka, kterého ilustroval španělský ilustrátor. Já jsem pro ně ilustrovala operu *Madame Butterfly*. Říkala jsem si, že takové knížky u nás chybí. Encyklopedií je hodně a často jsou výborné, ale plné suchých faktů, různých číslic. Jak řekl Komenský, zapomíná se na duši, a já mám pocit, že se zapomíná hlavně na emoce. Všichni mají pocit, že když budou znát data, chrlit letopočty bitev, budou znát historii, ale neznají emoční podstatu, souvislosti, opakující se příběhy, které mohou působit až jako legendy. Přá-